

Psihologija v izobraževanju

LV 6 in 7, Razredni pouk

Razmislite ...

- Na podlagi česa si učitelj oblikuje pričakovanja do posameznih učencev?
- Kakšna pričakovanja naj ima učitelj do učencev?
- Kako bi opisali pravičnega učitelja?
- Je pravičen učitelj tisti, ki je vsem učencem enako naklonjen?
- Ali pri sebi prepoznate predsodke do katere izmed družbenih skupin? Kaj boste naredili, da ti predsodki ne bodo vplivali na kvaliteto vašega dela z učenci?

Učiteljeve zaznave učencev v razredu

Imajo osnovo v :

- dejanskih vedenjskih značilnostih učencev
- učiteljevih pojmovanjih učencev (posameznih učencev/učencev nasploh).

Vpliv učiteljevih zaznav na vedenje

učencev

učiteljeva zaznava učencev

različna **pričakovanja** učiteljev do učencev

različno **vedenje** do učencev

zaznava učencev, da učitelj do različnih učencev kaže različno vedenje

vpliv na **motivacijo**, **pričakovanja** in **vedenje** učencev; prilagoditev vedenja učiteljevim pričakovanjem

dosežki ali vedenje učencev postanejo skladni s pričakovanji učitelja

Dve vrsti učinkov pričakovanj

- **Samouresničujoča se prerokba** je neutemeljeno pričakovanje, ki se uresniči preprosto zato, ker je pričakovano.

Rosenthalov učinek

Raziskava Rosenthala in L. Jacobson (1968):

Učiteljeva pričakovanja o inteligentnosti učencev povratno vplivajo na inteligentnost učencev.

- **Učinek vztrajanja zaradi enakega pričakovanja:** učitelj ne spremeni v osnovi pravih pričakovanj

Viri učiteljevih pričakovanj

- Sposobnosti
- Spol
- Informacije predhodnega učitelja
- Poznavanje starejših sorojencev
- Dejansko vedenje učenca
- Socialno-ekonomski položaj učenca
- Druge značilnosti: zunanji videz, narodnostna pripadnost
- ...

Kako učitelj kaže svoja pričakovanja?

	Učenci, ki jih učitelji zaznavajo kot bolj sposobne	Učenci, ki jih učitelji zaznavajo kot manj sposobne
Strategije poučevanja	Več priložnosti za javno nastopanje pri pomembnih nalogah. Več priložnosti za razmišljanje.	Manj priložnosti za javno nastopanje pri pomembnih nalogah. Več poudarka na urjenju.
Način razvrščanja v skupine	Več nalog, ki zahtevajo razumevanje – skupine bolj sposobnih.	Več nalog, ki zahtevajo urjenje – skupine manj sposobnih.
Lokus kontrole učenja	Več izbire pri nalogah, manj prekinjanja	Več spremljanja in prekinjanja s strani učitelja
Načini vrednotenja	Več priložnosti za samovrednotenje.	Manj priložnosti za samovrednotenje.
Motivacijske strategije	Bolj pristne povratne informacije.	Manj pristne/utemeljene povratne informacije
Kakovost odnosa z učiteljem	Večje spoštovanje učenca kot posameznika z enkratnimi interesi in potrebami.	Manj spoštovanja učenca kot posameznika z enkratnimi interesi in potrebami

Napotki za učitelja

- Zelo previdno uporabljajte informacije o učencih, ki jih dobite od drugih učiteljev ali pisnih virov.
- Bodite fleksibilni pri uporabi skupinskega dela.
- Prepričajte se, da predstavlja učencu naloga izziv.
- Bodite pozorni na to, kako se med razrednimi diskusijami odzivate na manj uspešne učence
- Uporabite gradivo, ki kaže na družbeno raznolikost.
- Prepričajte se, da vaše poučevanje ne odraža stereotipov ali predsodkov.
- Spremljajte svojo nebesedno komunikacijo.

Navodila za pripravo KPI

Namen izdelka je:

- reflektirati svoje značilnosti v vlogi učenca/učenke
- razmisliti, kako se te značilnosti povezujejo z bodočo vlogo učitelja/učiteljice
- reflektirati svoje osebne značilnosti kot morebitne prednosti/pomanjkljivosti za bodoči poklic
- izboljšati poznavanje samega sebe
- razvijati spretnosti refleksije kot orodja za osebni in strokovni razvoj.

Navodila za pripravo KPI

Pripomočki:

- delovni list Značilnosti dobrega učitelja
- delovni list Pojmovanja učenja
- vprašalnik zaznavnih stilov in učnih preferenc
- delovni list Moje učne strategije
- delovni list Predsodki pri učitelju
- nekaj ur miru ter pripravljenost za samospoznavanje

Navodila za pripravo KPI

Sestavni deli KPI:

- refleksija obstoječega stanja
- SWOT analiza
- akcijski načrt

SWOT analiza

- Analiza prednosti, pomanjkljivosti, priložnosti in nevarnosti
- Omogoča celotno oceno stanja.
- Deli okoliščine uspeha glede na dve dimenziji: koristne/škodljive, notranje/zunanje
- Cilj vsake SWOT analize: spremeniti pomanjkljivosti in nevarnosti v prednosti in priložnosti.

SWOT analiza

Moje prednosti:

Katere moje značilnosti mi bodo v pomoč pri kvalitetnem opravljanju svojega bodočega poklica?

Moje pomanjkljivosti:

Katere moje značilnosti utegnejo biti moteče za kvalitetno opravljanje bodočega poklica

Priložnosti:

Kateri zunanji dejavniki so mi lahko v pomoč pri opravljanje mojega bodočega dela?
Kakšne so priložnosti v okolju?

Nevarnosti:

Kateri zunanji dejavniki so lahko ovira pri opravljanje mojega bodočega dela?
Na kaj moram biti pozoren/pozorna?

Več o SWOT analizi ...

- http://en.wikipedia.org/wiki/SWOT_analysis

Kriteriji za ocenjevanje KPI

- skladnost s podanimi navodili: ustrezno število besed, v izdelku so zajeti odgovori na vsa zastavljena vprašanja
- vsebinska ustreznost: ustreznost izhodišč, argumentov in zaključkov, poglobljenost
- slovnična pravilnost ter jezikovna in slogovna ustreznost